

نگاهی به زندگی و آثار زنده یاد حبیب‌الله چایچیان، شاعر عاشورایی

شاعر عشاق کربلا

فرهنگی

حبیب‌الله چایچیان را از جمله چهره‌های شناخته شده شعر آیینی می‌دانند؛ شاعری با تخلص «حسان» که آثار بی‌شماری درباره امام حسین (ع) و دیگر ائمه اطهار سروده است. «امشب شهادت‌نامه عشاق امضا می‌شود» و «آمد ای شاه پناهم بده» از جمله آثار ماندگار او نه تنها در میان اوراق ادبیات آیینی، بلکه میان مردم نیز دهان به دهان می‌چرخد؛ اولی درباره شب عاشورا و واقعه کربلا و دومی نیز درباره امام رضا (ع) است.

نگاهی به زندگی چایچیان

این روزها فرصت خوبی است تا نگاهی به زندگی برخی از چهره‌های شاخص شعر آیینی داشته باشیم؛ عرصه‌ای که نام بزرگانی همچون چایچیان برای همیشه

محمدعلی کریم‌خانی نیز پیش از پیش به‌عنوان مداح و خواننده مذهبی مشهور و معرفی شد. کریم‌خانی با خواندن قطعه «آمد ای شاه پناهم بده» برای امام رضا (ع) نزد عامه مردم به محبوبیت زیادی دست یافت. با این حال خوب است بدانید چایچیان شعرهای بی‌شماری هم برای سیدالشهدا (ع) سروده است که عجیب نیست اگر این روزها آنها را در مداحی‌های عزاداران حسینی در مساجد و هیأت‌های جای جای کشورمان بشنویم. حبیب‌الله چایچیان سال ۱۳۰۲ در تبریز متولد شد و چند سال بعد در حالی که

شعر مشهور حسان «امشب شهادت‌نامه عشاق امضا می‌شود» است که سال‌هاست در هیأت‌های مذهبی سر زبان‌هاست. خودش درباره سرایش این شعر می‌گوید: «این شعر را در شب عاشورا گفتم. اینکه در شب عاشورا چه کسی بود و در غروب عاشورا چه کسی نبود. وزن این شعر هم طوری است که برای سینه زدن مناسب است، لذا نمی‌شود عاشورایی بنیاید و دسته‌ای این شعر را نخواند.»

۶ سال بیشتر نداشت به همراه خانواده‌اش روانه تهران شد. از همان سال‌های جوانی شعر گفتن را آغاز کرد و در پانزده سالگی اولین قطعه‌اش را سرود، اما ماجرای علاقه‌مندی‌اش به ائمه اطهار به تشویق‌های مادرش بازمی‌گردد و بعد از نخستین سفرش به کربلا تصمیم گرفت عمده تمرکز شعری‌اش را معطوف به اهل بیت (ع) کند. تحصیلات مدرسه‌اش را در مدرسه ایران و آلمان به پایان رساند و سپس به استخدام بانک ملی ایران درآمد. آن‌طور که چایچیان در زمان حیاتش گفته انگیزه شعر «آمد ای شاه پناهم بده» را بیماری مادرش عنوان کرده است که بعد از دو سکنه بی‌دربی در اواخر عمر، دکتر تأکید می‌کند که بیماری با چنین شرایطی چندان زنده نمی‌ماند. در آن ایام تنها آرزوی مادرش زیارت دوباره حرم امام رضا (ع) بوده است. حبیب‌الله او را که به سختی قادر به حرکت بوده است به مشهد می‌برد. وقتی به حرم امام رضا (ع) می‌رسند با وجود شرایط جسمی دشواری که تقریباً راه رفتن را برای او غیرممکن می‌کرده به هر طریقی که شده است شعر می‌گوید: «این شعر را به زبان مادری می‌سراید که: «آمد ای شاه پناهم بده/ خط امامی ز گناهم بده/ ای حرمت ملجأ درماندگان/ دور مران ز در و راهم بده/ ای گل بی‌خار گلستان عشق/ قُرب مکانی چو گیاهم بده/ لایق وصل تو که من نیستم/ اذن به یک لحظه نگاهم بده» و اما شعر مشهور حسان «امشب شهادت‌نامه عشاق امضا می‌شود» است که سال‌هاست در هیأت‌های مذهبی سر زبان‌هاست. خودش درباره سرایش این شعر می‌گوید: «این شعر را در شب عاشورا گفتم. اینکه در شب عاشورا چه کسی بود و در غروب عاشورا چه کسی نبود. وزن این شعر هم طوری است که برای سینه زدن مناسب است، لذا نمی‌شود عاشورایی بنیاید و دسته‌ای این شعر را نخواند.» و اما ماجرای تخلص شعری وی هم عجیب و جالب است؛ در کربلا دعا می‌کند و از حضرت می‌خواهد به وی طبع مناجات و مداحی ائمه بدهد: «من برای اشعار آیینی

در استان‌ها است. این ارتباط مستقیم باعث می‌شود فیلمساز فرصت چانه‌زنی برای دفاع از طرح و حتی ارائه طرح‌های تازه داشته باشد. به گفته بدرلو، با این اقدامات میزان ورودی طرح‌ها در مقایسه با سال گذشته ۳ برابر شده است. در مجموع سال گذشته حدود ۱۵۱ طرح ارسال شده این در حالی است که فقط در سه ماهه اول امسال میزان طرح‌های ارسال شده ۱۰۲ طرح بوده است. بدرلو توضیح می‌دهد: «در قیاس با کل مستندهایی که در مرکز تولید می‌شود میزان تولیدات مان در استان حدود ۳۵ درصد است. یعنی ۳۵ درصد از کل تولیدات مرکز در استان است البته از بین آن ۶۵ درصد هم فیلمسازان الف ویژه داریم که مال همین استان‌ها هستند.» او در ارزیابی کلی خود از طرح‌های استانی می‌گوید: «مشکل اصلی ما در استان‌ها، نگارش طرح و پرورش ایده است. به همین خاطر از سفر دوم به بعد کارگاه پرورش ایده را راه‌اندازی کردیم و جلسات پیچینگ که زمان استانداردش ۷ الی ۸ دقیقه است را به حدود ۲۰ دقیقه افزایش دادیم تا با حضور یک استاد و راهنما طرح‌ها کامل‌تر و ایده‌ها پخته‌تر شود. همه این طرح‌ها امکان انعقاد قرارداد با مرکز را ندارند اما خروجی این مشاوره‌ها ایده‌های پرورش یافته است که فیلمساز می‌تواند مرکز استان‌شان یا مثلاً به واحد استان تلویزیون ارائه دهد.»

جریان تولید در چالش با عدم حمایت مادی و معنوی

بدرلو بزرگترین چالش جریان تولید در حوزه مستند را بودجه عنوان می‌کند و می‌گوید: «مرکز هم به‌عنوان پیشقراول این جریان

اخبار

ورود آثار سینمایی سوئد به

جشنواره‌های ایرانی ممنوع شد

محمد خزاعی، رئیس سازمان سینمایی ضمن اعلام خودداری از پذیرش محصولات کشور سوئد در جشنواره‌های ایران گفت: باید با تولید فیلم و آثار ماندگار پاسخ این هتک حرمت‌ها را بدهیم. رئیس سازمان سینمایی تصریح کرد: از این پس از حضور و پذیرش محصولات کشور سوئد در جشنواره‌های مختلف ایران خودداری می‌شود. محمد خزاعی با اشاره به اینکه رفتار زشت اسلام‌هراسی و اسلام‌ستیزی غرب بار دیگر تکرار شده است، خاطرنشان کرد: متأسفانه غرب به جای گفتمان برای فهم بهتر اشتراکات دینی و نزدیکی ادیان الهی، همواره بر تنور تحریب، تهدید، انزوا، تخلف و نفرت دینی دمیده است؛ راهبرد اشتباهی که با واکنش مسلمانان غیرتمند، شریف و آزادیخواهان جهان روبه‌رو شده است. خزاعی با اشاره به رویکرد خصمانه و به دور از منطق دیپلماسی و حقوق بین‌الملل دولت سوئد در این زمینه تصریح کرد: سازمان سینمایی ضمن محکوم کردن این گونه رفتارها تا تغییر رویکرد دولت سوئد، از پذیرش محصولات این کشور در جشنواره‌های مختلف ایران خودداری خواهد کرد.

آمار هفتگی فروش و تماشاگران

نمایش‌های تئاتر شهر اعلام شد

آمار هفتگی فروش و تماشاگران نمایش‌های به صحنه رفته در تالارهای اصلی، چهارسو، قشقایی، سایه و کارگاه نمایش مجموعه تئاتر شهر (با احتساب ارائه بلیت تمام‌بها، نیم‌بها، تخفیف‌دار و میهمان) تا پایان روز جمعه ۳۰ تیرماه ۱۴۰۲ به تفکیک اجراها اعلام شد. «جریان» به کارگردانی علیرضا معروفی، «ژنرال مجهول» به کارگردانی میرعلیرضا دریاپیک، «حرفه‌ای» به کارگردانی وحید منتظری، «هیدن» به کارگردانی کوروش شاهونه، «سایه روشن» به کارگردانی سعیده آجر بندیان، «چخخته» به کارگردانی اشکان پیردل زنده و «سازده کوچولو» ۲۳، ۲۲ به کارگردانی نیما گودرزی از جمله نمایش‌هایی بود که در این مدت زمان به اجرا درآمد.

تله‌تئاتر «کاتب اعظم» روی آنتن شبکه ۴

همزمان با ایام ماه محرم، نخستین بازپخش مجموعه تله‌تئاتر ۷ قسمتی «کاتب اعظم» محصول مرکز سریال سوره، از شنبه ۳۱ تیرماه هر شب ساعت ۲۴ از شبکه چهار سیما روی آنتن می‌رود و تکرار آن روز بعد ساعت ۱۱ صبح و ۱۸ پخش خواهد شد. این مجموعه تله‌تئاتر سال گذشته برای اولین‌بار همزمان با ایام اربعین حسینی (ع) از رسانه ملی روی آنتن رفت. مجموعه نمایشی «کاتب اعظم» به نویسندگی و کارگردانی هنری مهدی غفوری و کارگردانی تلویزیونی علی عبادی با اقتباسی از کتاب «اعترافات کاتب کشته شده» نوشته ساسان ناطق، اتفاقات شب تا عصر عاشورا را از خیمه دشمن روایت می‌کند. امین زندگانی، سیامک صفری، نادر فلاح، نازنین فراهانی، فاطمه گودرزی، حدیث میرامینی، خسرو شروز، امین میری، امیرحسین شافعی، امیر شهبازی، محسن علیخانی، محمدحسن شفیع، آرش رحیمی، حمدرضا تاجیک، امیر تک‌فلاح و وحیدرضا قناعتیان در «کاتب اعظم» ایفای نقش می‌کنند.

مدال برزیک رقابت بین‌المللی برای «وطنم»

قطعه «وطنم» با همکاری ۲۷ نوازنده از کشورهای مختلف موفق به دریافت مدال برنز در رقابت بین‌المللی «گلوبال موزیک اوارده» در بخش نیواچ و سازبندی شد. فرید حامدی، آهنگساز و مدیر مؤسسه فرهنگی پیکادو گفت: قطعه «وطنم» موفق به دریافت مدال برنز در رقابت بین‌المللی «گلوبال موزیک اوارده» شده که این اثر موسیقایی در دو رشته نیواچ و سازبندی موفق به دریافت این مدال شده است و بزودی در آمریکا منتشر می‌شود. آهنگسازی این اثر به عهده من، حمیدرضا دیباز و حسن مهدی اعتباری بوده است. همچنین در مراحل ساخت این اثر از راهنمایی‌های تهورس پوناژاری به‌عنوان دوست و مشاور خیلی بهره بردیم. **ایرنا**

برش

سازمان و ارگان‌هایی که طبق قانون باید تولید مستند داشته باشند به مستندهای تولیدی گزارشی که در تلویزیون هم پخش نمی‌شود، بسنده نکنند و هزینه آن را روی پروژه‌های ملی و جدی‌تر به لحاظ کنیکی، آن هم با کارگردانان و تهیه‌کنندگان حرفه‌ای سرمایه‌گذاری کنند تا بخشی از کمبود بودجه جریان شود.